

800 70 2222

CENTRUM WSPARCIA DLA OSÓB
W STANIE KRYZYSU PSYCHICZNEGO

Depresja nastolatków

Co należy wiedzieć? Jak reagować?

Zadanie finansowane ze środków
Narodowego Programu Zdrowiana lata 2016-2020

Trudny start w dorosłość

Proces dojrzewania dla młodych ludzi sam w sobie jest bardzo trudny.

Przechodzą oni przez olbrzymie zmiany hormonalne, zmienia się ich ciało i wygląd. Nastolatek musi mierzyć się ze zmianami których nie zna i nie rozumie, co często prowadzi do obniżenia nastroju i braku akceptacji zachodzących zmian.

Dodatkowo młodzi ludzie poddawani są niespotykanej wcześnie presji – osiągnięcia idealnego wyglądu, perfekcyjnych wyników i sukcesów. W zachowaniu spokoju i stabilizacji nie pomaga szybkie tempo życia i zmiany w relacjach społecznych. Również internet „atakuje” nierealistycznymi obrazami i wygórowanymi oczekiwaniami, których młodzi ludzie nie są w stanie spełnić.

Wszystko to może przytłaczać, powodować uczucie niedopasowania, zagubienia, frustracji i smutku.

Kiedy zły nastrój zamienia się w depresję?

Każdy z nas, niezależnie od wieku, przeżywa swoje trudności, na które reaguje smutkiem i obniżonym samopoczuciem.

W większości przypadków po kilku dniach odczuwamy jednak poprawę. Tak dzieje się u osób zdrowych. Depresja natomiast jest chorobą, która wpływa na funkcjonowanie organizmu. Dlatego pojawiają się problemy z koncentracją, zaburzenia psychomotoryczne, spadek energii i motywacji. O depresji możemy mówić jeżeli stały spadek nastroju trwa ponad 2 tygodnie a wahania nastroju powodują, że nie możemy normalnie funkcjonować. Takich objawów w żadnym wypadku nie należy lekceważyć.

Co odróżnia depresję młodzieży od depresji dorosłych?

Młodzi ludzie nie mają wykształconych mechanizmów do wyrażania swoich potrzeb i emocji.

Dzieci i młodzież mają **ograniczone możliwości radzenia sobie z trudnymi sytuacjami**. Często ukrywają swoje złe samopoczucie, bojąc się odrzucenia ze strony rówieśników. Chęć dopasowania się do oczekiwań otoczenia jest u młodych ludzi dużo silniejsza niż u dorosłych.

Jeżeli młody człowiek czuje, że z jakiegoś powodu odstaje od innych (np. z uwagi na wygląd fizyczny), może **przeżywać to nieprzystosowanie w niezwykle silny sposób**. Dlatego też depresji może towarzyszyć zamykanie się we własnym świecie, unikanie rozmów czy aktywności. Szukanie sposobu ucieczki ma zapewnić poczucie bezpieczeństwa. Zachowania obronne mogą przebiegać też w sposób całkowicie odmienny tzn. dziecko może stać się hiperaktywne, kłótlive lub aroganckie.

Każda zmiana w zachowaniu dziecka powinna zwrócić naszą uwagę. Młody człowiek nie przyzna się do tego, że potrzebuje pomocy. Bardzo często sam nie jest w stanie zrozumieć ani opisać swoich emocji, a co dopiero o nich opowiedzieć.

Co powoduje depresję u młodzieży?

Czynniki biologiczne (chemia mózgu),

historia zdrowotna w rodzinie – jeżeli rodzice chorowali na depresję ryzyko choroby u dziecka wzrasta aż 3-4 krotnie.

Traumy

i bolesne doświadczenia z dzieciństwa

Czynniki środowiskowe

śmierć kogoś z rodziców, rozwód, zmiany szkoły, przeprowadzki, alkoholizm w rodzinie, problemy materialne itp.

Wyuczone sposoby negatywnego myślenia,

nieumiejętność radzenia sobie z problemami.

Co powinno nas zaniepokoić?

Utrata energii

Halucynacje,
zawroty głowy

Smutek,
przygnębenie

Zachowania
destrukcyjne

Zmiana wyglądu
zewnętrznego
i zachowania

Komunikowanie
poczucia winy
„Jestem zły”,
„Do niczego się nie nadaję”

Zachowania, które powinny zwrócić naszą uwagę

brak dbania o wygląd zewnętrzny   zmiana zachowania wobec rodziny i przyjaciół

wycofanie   nagłe porzucanie swoich zainteresowań   **brak zainteresowania nauką**

nieobecności w szkole   myśli **samobójcze**, autoagresja

podejmowanie **ryzykownych zachowań** (alkohol, narkotyki, seks)   zamartwianie się

spadek koncentracji   zmiana nawyków żywieniowych   spadek poczucia **własnej wartości**

niedotrzymywanie wyznaczonych terminów   **agresja słowna i fizyczna**

wycofanie z kontaktów z rówieśnikami (nagła zmiana grupy znajomych)

brak apetytu   **poczucie braku nadziei, sensu życia**   **nieodpowiedzialne zachowanie**

konfliktowe nastawienie wobec rodziców

Zagrożenie samobójstwem

W żadnym wypadku nie wolno nam ignorować sygnałów alarmujących o myślach lub zamiarze podjęcia próby samobójczej przez nastolatka.

Mogą to być:

- żarty na temat odebrania sobie życia
- powiedzenia np. „lepiej poradzicie sobie beze mnie”
- zachwalanie śmierci np. pisanie wierszy na ten temat
- wysyłanie listów pożegnalnych do rodziny i przyjaciół
- poszukanie przez dziecko informacji na temat śmierci lub niebezpiecznych narzędzi

Jak możesz pomóc?

zaoferuj **wsparcie i zrozumienie**

powiedz: „nie ma nic złego w proszeniu o pomoc”, „**widzę, że jest ci ciężko**”

postaraj się wyrazić, że ludzie mają prawo do **popętniania błędów**

nie narzucaj się

pozostaw **otwarte kanały** komunikacji

nie bój się szukać **profesjonalnej pomocy**

Czego unikać, czego nie mówić?

- ✘ nie **lekceważ** problemów nastolatka
- ✘ nie mów: „**to nic takiego**”, „nic ci nie będzie”
- ✘ nie każ dziecku „**wziąć się w garść**”
- ✘ nie namawiaj do **nadmiernej aktywności** (ćwiczenia fizyczne czy wyjście do ludzi nie spowoduje, że depresja minie)

Pamiętaj!

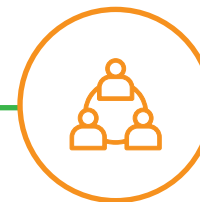
W leczeniu depresji często niezbędna jest pomoc psychologa lub lekarza psychiatry.

Sposoby leczenia

Psychoterapia indywidualna

Spotkanie i rozmowa z bezstronną osobą pomaga nastolatki zrozumieć własne emocje i odczucia bez bycia ocenianym. Psychoterapia indywidualna pomaga też nazwać i uporządkować swoje przeżycia w bezpiecznym środowisku.

Psychoterapia grupowa

Psychoterapia grupowa polega na spotkaniach z rówieśnikami lub osobami o podobnych przejściach. Dzięki takiej formie terapii możemy zobaczyć, że nie jesteśmy sami ze swoimi problemami. Widzimy swoje odczucia „w społecznym lustrze”.

Sposoby leczenia

Terapia rodzinna

Dzięki takiej terapii rodzina może zrozumieć gdzie leżą powody niepokojących zachowań dzieci. Depresja ma często podłoże w zachwianych relacjach wewnątrz rodziny.

Farmakologia

Przy wielu rodzajach depresji niezbędne jest wsparcie organizmu lekami. Dzisiejsze leki na depresję są dużo bardziej bezpieczne niż jeszcze parę lat temu i nie należy się ich obawiać.

Hospitalizacja

W skrajnych przypadkach np. zagrożenie życia zalecana jest hospitalizacja.

Centrum Wsparcia dla Osób w Stanie Kryzysu Psychicznego

„Centrum Wsparcia” to miejsce, w którym dyżurują psychologowie gotowi do wysłuchania, zrozumienia i akceptacji. Pomogą także we wskazaniu odpowiednich placówek specjalistycznych w danym regionie kraju, w którym można otrzymać bezpośrednią pomoc.

Z nami każda osoba niezależnie od wieku może w bezpiecznej atmosferze, anonimowo porozmawiać o swoim problemie i uzyskać profesjonalne wsparcie.

W ramach Centrum Wsparcia Fundacja ITAKA prowadzi:

- **Telefoniczne Centrum Wsparcia 800 70 2222**
- Bezpłatną linię działającą **24 godziny na dobę**
- E-mail: **porady@liniawsparcia.pl**
- Stronę: **www.liniawsparcia.pl**
- **Czat**

Nie oceniamy postaw i wyborów. Staramy się przede wszystkim wysłuchać, zrozumieć i przynieść ulgę w cierpieniu.

800 70 2222

CENTRUM WSPARCIA DLA OSÓB
W STANIE KRYZYSU PSYCHICZNEGO

Fundacja ITAKA - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych realizuje projekt Ministerstwa Zdrowia w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, pn. Centrum Wsparcia. Celem projektu jest prowadzenie działań na rzecz zapobiegania depresji, samobójstwom i innym zachowaniom autodestrukcyjnym w populacjach o zwiększonym ryzyku. Zakres działań obejmuje przygotowanie i prowadzenia Centrum Wsparcia w ramach, którego udzielana jest całodobowa pomoc poprzez telefon, czat i email, osobom znajdującym się w stanie kryzysu psychicznego.

Zadanie finansowane ze środków
Narodowego Programu Zdrowia
lata 2016-2020

